

Handläggning inom primärvården

Primärvårdens uppgift är sammanfattningsvis: testa mera, vaccinera mot hepatit B och remittera för hepatit C-vård.

Alla primärvårdsmottagningar ska kunna följande:

A. Erbjudas provtagning för hepatit C

Alla sköterskor och läkare på mottagningen ska veta vilka patientgrupper som ska erbjudas testning för hepatit C enligt den nationella planen för eliminering av hepatit C:

- Personer med risk för HCV-smitta genom injektioner eller missbruk som
 - någon gång injicerat droger eller dopingpreparat *
 - söker vård med alkohol- eller substansrelaterad problematik (inklusive intoxicationer)
 - är eller har varit intagna inom Kriminalvården *
 - piercat eller tatuerat sig under icke sterila förhållanden.*
- Personer med risk för sexuellt överförd HCV-infektion såsom
 - män som har sex med män, med högriskbeteende för sexuell smitta **
 - personer som säljer sex mot ersättning *
 - sexpartners till personer med HCV-infektion.
- Personer med risk för transfusionsöverförd smitta eller mor-barn smitta såsom
 - personer som har fått blodprodukter före 1992 i Sverige och övriga Västeuropa, Nordamerika, Japan, Nya Zeeland och Australien
 - personer som har fått blodprodukter oavsett tidpunkt i övriga länder, förutom de ovan nämnda
 - barn till mödrar med HCV-infektion.
- Personer med tecken på leversjukdom eller annan blodsmitta såsom personer med
 - förhöjda transaminaser (ASAT, ALAT) samt personer med gulsot, leverfibros/cirros, levercancer
 - HBV-infektion eller hiv.
- Övriga såsom
 - mödrar till barn med HCV-infektion
 - migranter från länder där HCV-infektion är vanligt *
 - personer som önskar testa sig, utan angiven orsak.

*= Dessa personer bör samtidigt erbjudas provtagning för hiv och hepatit B.

**= Med högriskbeteende menas till exempel mottagare av analsex utan kondom eller fisting, gruppsex, och kemsex.

1. Sköterskor och läkare bör aktivt föreslå ett hepatit C-test (anti-HCV) för patienter som finns med på denna lista, oavsett vad de söker för/aktuell besöksorsak.
2. Provet ska vara kostnadsfritt för patienten.
3. Överväg även testning för hiv och hepatit B vid samma tillfälle.

B. Tolka provsvar avseende hepatit C och komplettera proverna

Om anti-HCV är positivt (det vill säga visar aktuell eller genomgången infektion), beställ HCV-RNA eller HCV-Ag för att avgöra om patienten har en pågående infektion (om detta inte redan är analyserat).

C. Handlägga konstaterad hepatit C

Om HCV-RNA/HCV-Ag är positivt har patienten hepatit C. Gör då följande:

- Berätta för patienten om diagnosen och att det finns kostnadsfri, enkel tablettbehandling med få biverkningar som kan bota infektionen. Denna är numera tillgänglig för alla med hepatit C, även vid pågående droganvändning om patienten bedöms kunna klara medicineringen.
- Remittera till infektionsklinik för behandling (med aktuella kontaktuppgifter till patienten).
- Ge förhållningsregler enligt smittskyddslagen muntligt och skriftligt (se [patientinformation, smittskyddsblad på Vårdgivarguiden.se \(pdf\)](#)).
- Gör klinisk smittskyddsanmälan i SmiNet.
- Smittspåra, vilket innebär att ta hepatit C-prov på aktuell sexpartner, barn till kvinnor med hepatit C och eventuellt personer som patienten delat sprutor med (se [läkarinformation, smittskyddsblad på Vårdgivarguiden.se \(pdf\)](#)).

Ytterligare insatser som kan övervägas

Ytterligare insatser som kan övervägas i primärvården för att bidra till målet att eliminera hepatit C:

- Om patienten inte kan motiveras till att komma till en infektionsklinik, överväg att erbjuda behandling på plats i samarbete med infektionsklinik. Vid samarbete med infektionsklinik kan kliniken oftast stå för remisser för provtagning före, under och efter behandling, förskrivning av läkemedel och registrering i InfCare hepatit, medan patienten tar prover på vårdcentralen. Det kan behöva göras en Fibroscan-undersökning av levern, ta ställning till detta i samråd med infektionsklinik.
- Ha informationsmaterial om hepatit B och C på lämpliga språk tillgängligt och synligt i väntrummet, till exempel broschyr, affisch, infokort i visitkortsformat, rullande info på skärm.
- Möjliggör för medarbetare att delta i utbildning om hepatit B och C, till exempel webbaserad, digital eller fysiska utbildningar.
- Utse en person som ansvarar för arbetet med hepatit B och C på mottagningen, till exempel en smittskyddsansvarig sjuksköterska, och informerar alla medarbetare.
- Samarbete med närliggande enheter som arbetar med personer i riskgrupp till exempel SiS-hem, (Statens institutionsstyrelse, en statlig myndighet som ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård) och behandlingshem.